

Asia: VN/1960/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Paikallisliikenneliiton jäsenet ovat joukkoliikenteen toimivaltaisia viranomaisia, joiden hankintoja lakimuutoksen ei ole tarkoitus muuttaa.

Osalla kaupungeista on kuntaomisteinen joukkoliikenneyhtiö kuten Tampereen kaupungilla Tampereen kaupungin liikelaite (124 bussia), Turulla Turun Kaupunkiliikenne Oy ja Porin kaupunki omistaa Porin Linjat Oy:n.. Hallituksen esityksessä ei ole mainittu näitä yhtiöitä linja-autokalustoa tai muuta kuljetuskalustoa hankkivina yhtiöinä.

Paikalliset joukkoliikenteen toimivaltaiset viranomaiset tai seudulliseksi perustetun viranomaisen vastuukunta, yleensä keskuskaupunki, hankkivat näiltä yhtiöiltä palveluja osaksi tarjontaansa. On myös muita kuntaomisteisia kuljetusyhtiöitä, jotka kuljettavat henkilöitä ja tavaraa.

Selvyyden vuoksi tulisi tarkentaa, kohdistuuko kuntaomisteisiin linja-autoyhtiöihin siis viranomaista koskevat ajoneuvohankinta ja ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimukset. Näin lienee tulkittavissa siitä, että kuntataustaiset yhtiöt mainitaan vain henkilöautoja kevyitä hyötyajoneuvoja sekä kuorma-autoja koskevissa pykälissä. Tällöin pykälän 11 hankintayksikkö tarkoittaa myös kuntaomisteisia yhtiöitä.

Monet joukkoliikenteen viranomaiset hoitavat samalla tehtäväkentässään myös kuntien henkilökuljetuksia ja soteuudistuksella on vaikutusta niiden hankkimien kuljetusten volyymeihin, yhdistelymahdollisuuksiin kuljetusten yhdistelyn kehitykseen, oletettavasti heikentyen.

Nykyisen lain soveltaminen on osalle pienistä tilaajista vaikeaa johtuen siitä, että henkilökuljetushankinnat ovat yleensä suhteellisen lyhyitä ja monet hankinnat esimerkiksi seuraavaksi lukuvuodeksi tapahtuvat lähes yhtäaikaisesti, jolloin on vaikea varmentua vaadittua kalustojakauman toteumasta eri hankintakohteissa yhteensä.

Tilaaja joutuu entistä enemmän ennalta valitsemaan käyttövoimia ja kalustokokoja riippumatta päivittäisestä kuljetustarpeiden vaihtelusta eri hankintakohteissa. Yksityiskohtainen ajoneuvomääriä koskeva sääntely vaikeuttaa hankintojen tarkoituksenmukaista, taloudellista ja tehokasta järjestämistä.

Eriyisen hankalaksi on koettu M2 kokoisten ajoneuvojen saatavuus markkinoilta sähköisinä. Jos M2-sähköversiot rakennetaan yksilöllisesti alustan päälle, hinta muodostuu korkeaksi ja akkujen kera ajoneuvon paino ylittää M2 painorajan ja ajoneuvo katsotaan M3-ajoneuvoluokkaan kuuluvaksi. Direktiivin seurannassa kotimaassa ja EU:ssa tulisi huomata, että jako M2- ja M3-linja-autojen erilaisten puhtauden vaatimusten välillä ei ole onnistunut käytännön hankintatyön ja kuljetuspalvelujen tarjoamisen kannalta.

Paikallisliikenneliitto toivoo myös, että ensimmäisen jakson jälkeen tehtävä arviointi tarkastelisi laskelmat linja-autovaatimustasojen taustalla. Arvioimme lain valmistelun aikana, että kokonaisuutena linja-autovaatimus ylittänee sen mitä EU edellyttää Suomelta.

Soininen Minna
Paikallisliikenneliitto ry